

16. november 2010

*Til Folketingets Kulturudvalg,
Folketinget,
Christiansborg.*

**Emne: Notifikation af statsstøtte til filmformål via licens
(L 19, 2010-11 Forslag til Lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed
(Gennemførelse af medieaftale for 2011-2014 m.v.))**

Kære Kulturudvalg.

Jeg skriver for at pege på, at der er bestemmelser i lovforslag L 19, 2010-11, der synes at tilføre ny statsstøtte til Det danske Filminstitut til støtte af dansk filmproduktion. Jeg citerer fra lovforslagets bemærkninger:

2.4. “[...] Samtidig overføres der i perioden 25 mio. kr. årligt fra licensprovenuet til Det Danske Filminstitut til støtte af dansk filmproduktion.”

3.4.2. “[...] Det foreslås i den forbindelse i loven præciseret, at medielicensen og radiolicensen efter kulturministerens nærmere bestemmelse også kan fordeles til eventuelle filmrelaterede formål”.

10. “[...] Ændringen af Public Service-Puljen skal notificeres for EU-Kommissionen med henblik på at sikre forenelighed med EU-retten. Notifikation vil finde sted forud for udstedelse af ny bekendtgørelse om ordningen”.

Det fremgår indirekte, at de 25 mio. kr., der i aftaleperioden årligt fra licensen skal tilføres til De danske Filminstitut, ikke skal notificeres, medens det skal ske for ændringen af public service-puljen.

Der kan næppe være tvivl om, at de 25 mio. licens-kroner til støtte af dansk filmproduktion er statsstøtte, jfr. f. eks. argumentationen i N 360/2007 Danmark. Det er en statsstøtte, der sandsynligvis er forenelig med Traktatens artikel 107, stk. 3, litra d (EUF).

Hvis denne støtte er en ny statsstøtte skal den notificeres, og støtten må ikke ibrugtages før Kommissionen i en endelige beslutning har godkendt den. Hvis støtten anvendes inden da, er den ulovlig med de ubehagelige konsekvenser det senere kan få for støttemodtageren.

Spørgsmålet er derfor om støtten er ny eller eksisterende støtte. Er den eksisterende støtte skal den ikke notificeres men årligt indrapporteres af Danmark til Kommissionen (Procedureforordningens artikel 21).

Spørgsmålet om eksisterende støtte contra ny støtte er behandlet af Kommissionen flere gange, bl.a. i en række beslutninger om eksisterende støtte til en række public service broadcastere. Jeg vil henvise til beslutningerne i sagerne E 8/2005 Spanien, E 9/2005 Italien og E 10/2005 Frankrig. Kommissionens argumentation angående ny støtte er næsten ordret identisk i de tre sager. Teksten i alle tre sager findes kun på originalsproget, og jeg citerer fra den franske i en uofficiel dansk oversættelse:

28. I henhold til artikel 1, litra b), i forordning nr. 659/1999 skal ”eksisterende støtte” forstås som ”i) [...] enhver form for støtte, der eksisterede inden traktatens ikrafttræden i den pågældende medlemsstat, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som var trådt i kraft før og er blevet fortsat efter traktatens ikrafttræden [...]”.

29. I artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 794/2004 defineres en ændring i eksisterende støtte desuden som ”enhver ændring, der ikke er af rent formel eller administrativ art, der ikke kan påvirke vurderingen af støtteforanstaltningens forenelighed med fællesmarkedet”.

30. I Gibraltar-sagen¹ fastslog Førsteinstansretten, at ”det ikke [er] alle ”ændringer i eksisterende støtte”, der skal betragtes som ny støtte. Det er kun ændringen som sådan, der kan kvalificeres som ny støtte. [...] Det er således kun i det tilfælde, hvor ændringen påvirker selve indholdet af den oprindelige ordning, at denne ordning bliver en ny støtteordning. Der kan imidlertid ikke være tale om en væsentlig ændring, når det nye element klart kan adskilles fra den oprindelige ordning.”

31. Generaladvokat Trabucchi² har påpeget, at der kun er tale om ny støtte, hvis ændringen i den pågældende ordning er væsentlig, dvs. at de grundlæggende karakteristika i ordningen er blevet ændret: ”som det f.eks. ville være tilfældet, hvis man havde ændret de forfulgte mål, udgangspunktet for beskatningen, kredsen af afgiftspligtige eller kilderne til finansieringen”. I dommen i Namur-Les Assurancessagen³ fastslog EF-Domstolen endelig, at ”om en støtte skal anses for ny eller for en ændring, beror på de bestemmelser, som hjemler støtten, og på de herfor gældende nærmere vilkår og grænser”.

Tilsvarende udsagn findes som nævnt i den spanske sag E 8/2005 pkt. 2.2 litra 1-6 og i den italienske sag E 9/2005 pkt. 25-30.

Det afgørende i forhold til den danske sag er, at ”de grundlæggende karakteristika i ordningen er blevet ændret”, idet der er indført en ny støttemodtager og et nyt formål med støtteordningen. Medens licensen i den eksisterende ordning er en støtte til sikring af levering af public service broadcasting, og hvor støttemodtagerne er DR og de regionale TV 2-stationer, er den nye støttemodtager direkte Det danske Filminstitut,

¹ Dom af 30. april 2002 i forenede sager T-195/01 og T-207/01, Government of Gibraltar mod Kommissionen, Sml. II, s. 2309, præmis 109 ff.

² Forslag til afgørelse af 23. januar 1975 i sag 51/74, Hulst.

³ Dom af 9. august 1994, sag C-44/93, Namur-Les Assurances

og indirekte en række uafhængige produktionsselskaber. Formålet er at støtte dansk filmproduktion, jfr. formålsændringen i lovforslagets nummer 10. "I § 69 a, stk. 1, ændres »medierelaterede formål« til: »medie- og filmrelaterede formål«". Også de bestemmelser der hjemler støtte er ændret. Støtten til DR og TV-regionerne godkendes efter artikel 106, stk. 2 (SGEI-bestemmelsen), medens støtte til Det danske Filminstitut og produktion af dansk film formodentlig kan godkendes efter artikel 107, stk. 3, litra d.

Jeg mener således, at den nævnte støtte er ny, og at den derfor skal notificeres. Hvis det ikke sker er ordningen ulovlig.

Hvis kulturudvalget skulle have brug for yderligere oplysninger, står jeg naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Frands Mortensen,
professor i medievidenskab,
Aarhus Universitet.

